

Tussenuitspraak Geschillencommissie Kifid 2025-0475A

(mr. drs. S.F. van Merwijk, voorzitter, mr. P.J. Neijt, mr. J.L.M. Luiten, leden en mr. W.H. Luk, secretaris)

Datum uitspraak	17 juni 2025
Klacht van	De consument
Tegen	Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V., h.o.d.n. Klaverblad Verzekeringen, gevestigd te Zoetermeer, verder te noemen de verzekeraar, waarbij de uitvoering van de rechtsbijstand is overgedragen aan Klaverblad Rechtsbijstand Stichting, verder te noemen de uitvoerder
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Tussenuitspraak
Bijlage	Relevante bepalingen uit de verzekeringsvoorwaarden

Samenvatting

Rechtsbijstandverzekering. De consument is als kleinzoon door zijn grootouders in hun nalatenschap benoemd tot erfgenaam en executeur. Een kind van de grootouders heeft de consument om stukken verzocht, zodat zijn legitieme portie kan worden bepaald. Omdat de consument het door de legitimaris gevraagde taxatierapport niet heeft verstrekt, heeft de legitimaris hem gedagvaard. De uitvoerder heeft het verzoek om rechtsbijstand afgewezen, omdat de rechtsbijstandverzekering alleen dekking biedt als de consument als erfgenaam optreedt. Nu de consument als executeur wordt aangesproken, is volgens de uitvoerder geen sprake van een verzekerde gebeurtenis. De commissie is het niet eens met het standpunt van de uitvoerder. Zij is van oordeel dat de consument op grond van artikel 19 lid 5 van de verzekeringsvoorwaarden recht heeft op rechtsbijstand. Partijen kunnen zich nog uitlaten over de hoogte van de schade.

1. Procedure

- 1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de uitvoerder; 3) de repliek van de consument; 4) de dupliek van de uitvoerder en 5) de facturen van de advocaat.
- 1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.
- 1.3 Partijen hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

- 2.1 De consument heeft bij de verzekeraar onder meer een rechtsbijstandverzekering voor particulieren, verder te noemen de verzekering. Op de verzekering zijn van toepassing de Polisvoorwaarden RB 18, verder te noemen de voorwaarden.
- 2.2 De consument heeft de uitvoerder op 21 september 2023 om rechtsbijstand verzocht in verband met een geschil. In het gemelde geschil ging het - kort samengevat - om het volgende.
- 2.3 De consument is de enige erfgenaam in de nalatenschap van zijn opa (overleden op [datum] 2022) en van het niet verteerde deel van de nalatenschap van zijn oma (overleden op [datum] 2018). Daarnaast is de consument in beide nalatenschappen tot executeur en afwikkelingsbewindvoerder benoemd. De consument heeft deze benoemingen aanvaard.
- 2.4 De opa van de consument heeft enige tijd voor zijn overlijden zijn woning aan de consument verkocht. De koopprijs was vastgesteld op € 155.000,-. De levering van de woning heeft op 17 juni 2021 plaatsgevonden.
- 2.5 Eén van de kinderen van de erflaters, verder te noemen de legitimaris, heeft aanspraak gemaakt op zijn legitieme portie. Om de legitieme portie te kunnen bepalen, heeft de legitimaris meerdere stukken bij de consument opgevraagd, waaronder het taxatierapport van de woning van 7 mei 2021. De legitimaris heeft twijfels over de hoogte van de verkoopprijs en vermoedt dat mogelijk sprake is van een verkapte vorm van een gift. Omdat de legitimaris het taxatierapport niet van de consument heeft ontvangen, heeft hij de consument op 20 september 2023 gedagvaard.
- 2.6 De consument heeft het geschil met de legitimaris bij de uitvoerder gemeld. De uitvoerder heeft het verzoek om rechtsbijstand per e-mail van 27 september 2023, onder verwijzing naar artikel 19 lid 5 van de voorwaarden, afgewezen, omdat de consument alleen verzekerd is als hij optreedt in de hoedanigheid van erfgenaam. Nu de consument in de hoedanigheid van executeur is aangesproken en niet als erfgenaam, kan de uitvoerder hem daarin geen rechtsbijstand verlenen.
- 2.7 De assurantietussenpersoon van de consument heeft per e-mail van 21 juni 2024 namens de consument bij het klachtenbureau van de uitvoerder een klacht ingediend over het afwijzende standpunt. Bij brief van 18 juli 2024 heeft het klachtenbureau het eerder ingenomen standpunt gehandhaafd.
- 2.8 De consument heeft zelf een advocaat ingeschakeld voor de procedure.

De klacht en vordering

- 2.9 De consument vindt dat de uitvoerder zijn verzoek om rechtsbijstand ten onrechte heeft afgewezen. Hij betwist het standpunt van de uitvoerder dat hij als executeur is aangesproken. In de dagvaarding staat ook niet dat de consument in de hoedanigheid van executeur is gedagvaard. Daarnaast is hij van mening dat de voorwaarden onvoldoende duidelijk zijn opgesteld en dat hij onvoldoende dan wel niet juist over de voorwaarden is geïnformeerd. Hij vordert dat de uitvoerder alsnog dekking verleent voor het gemelde geschil en de gemaakte advocaatkosten van € 4.995,- vergoedt. Daarnaast vordert de consument de wettelijke rente over dit bedrag, te rekenen vanaf 28 september 2023.

Het verweer

- 2.10 De uitvoerder heeft de volgende verweren gevoerd.
- 2.11 De consument is in de aangespannen procedure in de hoedanigheid van executeur aangesproken en niet als erfgenaam. Dit blijkt ook uit de dagvaarding. De legitimaris heeft tegenover de consument als executeur aanspraak gemaakt op inzage van alle bescheiden die hij voor de berekening van zijn legitieme portie nodig heeft. Het is de executeur die daarover de inlichtingen moet verstrekken. Dat de consument in de kop van de dagvaarding niet nadrukkelijk in de hoedanigheid van executeur staat vermeld, is een beroepsfout van de advocaat van de legitimaris.
- 2.12 De rechtsbijstandverzekering biedt de consument dekking in de hoedanigheid van erfgenaam maar niet in de hoedanigheid van executeur. Artikel 19 lid 5 van de voorwaarden is een positief geformuleerde primaire dekkingsomschrijving, een kernbeding, waaraan voldaan moet worden om op dekking aanspraak te kunnen maken. Uit de formulering blijkt duidelijk dat een verzekerde recht heeft op rechtshulp in hoedanigheid van erfgenaam. Andere hoedanigheden – zoals die van executeur of afwikkelingsbewindvoerder – zijn dan impliciet uitgesloten. Dat de consument in deze kwestie zowel erfgenaam als executeur is, maakt dat niet anders, omdat de executeur degene is die in deze kwestie wordt aangesproken. Slechts in zeer bijzondere omstandigheden en bij hoge uitzondering kan het weigeren van een vergoeding van de advocaatkosten die buiten de primaire dekkingsomschrijving valt, naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zijn. Dat er van dergelijke omstandigheden sprake is, heeft de consument terecht niet gesteld.
- 2.13 Uit de benaming van de verzekering 'rechtsbijstandverzekering voor particulieren' kan al worden opgemaakt dat slechts het belang van een particulier is verzekerd. Een executeur heeft geen eigen particulier belang. Het belang van de executeur is gelegen in het belang van de nalatenschap, derhalve in het belang van de gezamenlijke erfgenamen. In artikel 4:145 lid 2 BW staat ook dat de executeur gedurende zijn beheer bij de vervulling van zijn taak de erfgenamen in en buiten rechte vertegenwoordigt. In artikel 6 lid 2 onder d van de voorwaarden is bepaald dat de verzekering geen rechtshulp biedt als de verzekerde optreedt als vertegenwoordiger of belangenbehartiger van een groep.

- 2.14 De door de verzekeraar gehanteerde premie houdt geen rekening met de juridische problemen van een executeur in een nalatenschap. Deze zijn potentieel veel omvangrijker dan de juridische problemen van een erfgenaam.
- 2.15 Taalkundig gezien is erven, een erfenis verkrijgen of erfgenaam zijn iets heel anders dan benoemd worden als executeur of executeur zijn. Dit onderscheid is in juridische zin ook aanwezig. Een erfgenaam is namelijk iemand die, op grond van een testament of de wet, de rechtsopvolger onder algemene titel is van de erflater in diens goederen en schulden (artikel 4:182 BW). Een executeur is degene die door de erflater bij testament is benoemd om de erfenis – al naar gelang de hem daartoe gegeven bevoegdheid – af te wikkelen. Zie afdeling 6 van boek 4 BW.
- 2.16 De uitvoerder betwist ook de omvang van de door de consument gestelde schade.

3. De beoordeling

Kernvraag

- 3.1 De commissie moet de vraag beantwoorden of het gemelde geschil tussen de consument en de legitimaris onder de dekking van de rechtsbijstandverzekering valt. Deze vraag moet worden beantwoord aan de hand van wat partijen met elkaar zijn overeengekomen. De verzekeringsovereenkomst en de verzekeringsvoorwaarden zijn daarbij leidend.

Wat staat hierover in de verzekeringsvoorwaarden?

- 3.2 In artikel 19 van de voorwaarden staat een limitatieve opsomming van gebeurtenissen die verzekerd zijn onder de module Standaard. In lid 5 van het artikel staat dat de rechtsbijstandverzekering dekking biedt als de verzekerde juridische problemen heeft als hij erft. Om aanspraak te kunnen maken op rechtsbijstand moet in dat geval aan vijf voorwaarden zijn voldaan:
- Het juridisch probleem gaat over de afhandeling van de erfenis;
 - De persoon van wie wordt geërfd is na de wachttijd overleden;
 - De erfenis komt uit Nederland, België, Luxemburg of Duitsland;
 - De rechter van een van die landen mag de zaak behandelen;
 - Het recht van een van die landen geldt.
- 3.3 De vraag of in deze kwestie sprake is van een verzekerde gebeurtenis waarvoor de consument aanspraak kan maken op rechtsbijstand, moet naar het oordeel van de commissie bevestigend worden beantwoord. Zij overweegt daartoe het volgende. Niet ter discussie staat dat de consument in (het onverteerde deel van) de nalatenschap van zijn grootouders is benoemd tot erfgenaam. Aan de consument wordt (een deel van) de erfenis nagelaten. Kortom, hij erft. Daarnaast is tussen de consument en de legitimaris een juridisch probleem ontstaan. Gelet op de formulering van artikel 19 lid 5 van de voorwaarden is hier sprake van een verzekerde gebeurtenis, namelijk dat *'de verzekerde juridische problemen heeft als hij erft'*.

- 3.4 Vervolgens moet worden beoordeeld of het verzoek om rechtsbijstand voldoet aan de vijf genoemde voorwaarden. De eerste voorwaarde is dat het juridisch probleem gaat over de afhandeling van de erfenis. De consument heeft een beroep op zijn rechtsbijstand-verzekering gedaan, vanwege een geschil met de legitimaris. De legitimaris heeft de consument gedagvaard, omdat hij, ondanks verzoeken daartoe, geen inzage heeft gekregen in het taxatierapport. De legitimaris wil het taxatierapport inzien om de hoogte van zijn legitieme portie te kunnen bepalen. Een geschil dat ziet op de opgeëiste legitieme portie die – in dit geval – betrekking heeft op de nalatenschap waarvan de consument tot enige erfgenaam is benoemd, geldt naar het oordeel van de commissie als een juridisch probleem dat gaat over de afhandeling van de erfenis.
- 3.5 Aan de overige voorwaarden is eveneens voldaan. Niet wordt betwist dat de erflaters na de wachttijd zijn overleden en dat de erfenis uit Nederland komt. Dat de Nederlandse rechter de zaak mag behandelen en dat Nederlands recht van toepassing is, blijkt duidelijk uit de dagvaarding. Dit brengt mee dat de consument op grond van de in artikel 19 lid 5 van de voorwaarden genoemde verzekerde gebeurtenis recht had op rechtsbijstand.
- 3.6 Dat de consument in deze kwestie tevens de executeur is en in die hoedanigheid door de legitimaris wordt aangesproken, doet er niet aan af dat de consument, gelet op de formulering van artikel 19 lid 5 van de voorwaarden, als erfgenaam aanspraak kan maken op rechtshulp door de uitvoerder.
- 3.7 Ook het beroep van de uitvoerder op de uitsluitingsgrond van artikel 6 lid 2 sub d van de voorwaarden dat geen rechtshulp wordt geboden als de verzekerde als vertegenwoordiger of als belangenbehartiger van een groep optreedt, slaagt niet. De uitvoerder is van mening dat een executeur geen eigen belang heeft maar handelt in het belang van de nalatenschap. Dat de consument als executeur wordt aangesproken laat echter onverlet dat hij als erfgenaam een eigen belang heeft en vanuit die hoedanigheid op grond van artikel 19 lid 5 van de voorwaarden aanspraak kan maken op rechtsbijstand.

Schade

- 3.8 De vraag die vervolgens beantwoord moet worden, is of de uitvoerder gehouden is de door de consument gestelde schade te vergoeden. De consument heeft op het klachtformulier een schadebedrag van € 4.995,- vermeld. De uitvoerder betwist de hoogte van de gestelde schade.
- 3.9 De consument heeft zeven facturen overgelegd met een totaalbedrag van € 4.181,89. Aangezien dit bedrag afwijkt van het door de consument op het klachtformulier genoemde schadebedrag van € 4.995,-, en de uitvoerder nog niet in de gelegenheid is geweest om op deze facturen te reageren, stelt de commissie de consument in de gelegenheid om binnen veertien dagen zijn schade te onderbouwen met specificaties van de werkzaamheden van de advocaat. De uitvoerder zal vervolgens de gelegenheid krijgen om eveneens binnen veertien dagen daarop schriftelijk te reageren.

- 3.10 Na ontvangst van de reacties zal de commissie in een einduitspraak een oordeel geven over de te betalen vergoeding aan de consument. Uiteraard staat het partijen vrij om de vergoeding op basis van onderling overleg te regelen.

Ambtshalve toetsing

- 3.11 Voor de beoordeling van de klacht zijn de bedingen in artikel 6 lid 2 sub d en artikel 19 lid 5 van de voorwaarden van belang. Deze bedingen zijn door de commissie getoetst aan het Europese en Nederlandse (consumenten)recht waarvoor ambtshalve toetsing geldt en de commissie acht het beding niet in strijd met deze regelgeving.

4. De beslissing

De commissie beslist dat de consument binnen veertien dagen na de datum van deze tussenuitspraak de door hem gestelde schade nader onderbouwt door specificaties van de door de advocaat verrichte werkzaamheden te overleggen. Na ontvangst van de stukken zal de uitvoerder veertien dagen de tijd krijgen daarop te reageren. Aansluitend zal de commissie einduitspraak doen en tot die tijd wordt iedere verdere beslissing aangehouden.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999

Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit de verzekeringsvoorwaarden

Polisvoorwaarden nr. RB 18

Module Standaard

Artikel 6 Uitsluitingen

2. In de volgende gevallen krijgt u geen rechtshulp.

(...)

d. U treedt op als vertegenwoordiger of belangenbehartiger van een groep.

Artikel 19 Wat is verzekerd op de module Standaard?

5. Wij verzekeren u voor rechtshulp bij juridische problemen die u heeft als u erft. U krijgt rechtshulp als voldaan is aan de volgende vijf voorwaarden.

- Het juridisch probleem gaat over de afhandeling van de erfenis.
- De persoon van wie u erft is na de wachttijd overleden.
- De erfenis komt uit Nederland, België, Luxemburg of Duitsland.
- De rechter van een van die landen mag de zaak behandelen.
- Het recht van een van die landen geldt